

L'equitat en la cultura. Estudi de casos amb metodologia de recerca participativa

Publicat per [Interacció](#) [1] el 16/09/2019 - 10:13 | Última modificació: 31/03/2026 - 08:17

[Nicolás Barbieri](#) [2] i Yunailis Salazar | L'equitat en la cultura. Estudi de casos amb metodologia de recerca participativa

Mentre les polítiques públiques en matèria de salut, habitatge o educació han anat incorporant l'equitat com a objectiu i criteri en la seva agenda, l'equitat en la cultura, entesa com la igualtat d'oportunitat de tota la ciutadania per a exercir els seus drets culturals, no sol ser una qüestió que aparegui explícitament en les polítiques culturals dels ajuntaments.

Amb l'objectiu de determinar com els municipis es plantegen els reptes vinculats a l'equitat cultural en l'àmbit de l'acció pública i quins són els factors que generen més desigualtat, el Centre d'Estudis i Recursos Culturals (CERC) de la Diputació de Barcelona, en col·laboració amb l'Institut de Govern i Polítiques Públiques (IGOP) de la Universitat Autònoma de Barcelona, presenta "L'equitat en la cultura. Estudi de casos amb metodologia de recerca participativa". Per elaborar-lo, s'ha comptat amb la implicació dels municipis del Prat de Llobregat, Igualada, Sabadell i Tiana.

La metodologia emprada ha estat de tipus participatiu, ja que s'ha treballat per aconseguir que els agents locals dels municipis involucrats col·laboressin a l'hora de dissenyar-la i desenvolupar-la, sobretot els professionals de les àrees de cultura dels ajuntaments i també altres agents culturals i ciutadans. El propòsit era generar un coneixement rellevant per als municipis implicats en l'estudi que complementés aquell més general donat per la seva participació en la reflexió global.

L'estudi es plantejava dos grans reptes: en primer lloc, determinar com han abordat els quatre municipis participants la promoció del dret a la participació cultural; en segon, identificar els àmbits en què s'han trobat reptes significatius per a la promoció de l'equitat i com s'han afrontat.

Una de les conclusions de la recerca és que la perspectiva d'equitat i dels drets es troba implícita en les polítiques culturals. Així, per tal que la ciutadania consideri aquests drets com a propis, caldria incorporar-la de manera més explícita a l'hora de dissenyar, implantar i avaluar futures polítiques. Tanmateix, el canvi de model ha de ser un repte compartit: la primera i màxima tasca és dels governs, però si els drets culturals i l'equitat no s'entenen com una responsabilitat col·lectiva, difícilment hi haurà un progrés palpable.

En segon lloc, es percep que les desigualtats no són motivades únicament per la manca de recursos econòmics, sinó que, en determinats contextos, qüestions com l'edat, el gènere, el lloc de naixement, l'ètnia, el lloc on es viu o bé la diversitat funcional també poden generar desigualtats. Altres factors determinants per entendre les desigualtats poden ser la familiaritat amb les activitats culturals, el temps disponible o la relació establerta amb les institucions.

Més que entendre aïlladament aquest conjunt de factors, l'informe del CERC i l'IGOP insta els ens públics a tenir en compte que les desigualtats es reforcen entre elles i s'expliquen, a més, per les relacions entre les unes i les altres.

Partint de l'anàlisi dels factors que generen desigualtat, l'informe planteja cinc orientacions adreçades a aquells municipis que vulguin incorporar l'equitat com un element explícit de la seva acció pública en matèria de cultura:

-Treballar per l'equitat és anar més enllà de la igualtat de "possibilitats". Aquesta recerca ha permès detectar les limitacions de les polítiques culturals basades estrictament en la construcció d'equipaments i la programació d'activitats, ja que la simple possibilitat d'accedir a aquesta oferta cultural no garanteix la participació de tots els

ciutadans. Al mateix temps, s'ha fet palesa la potencialitat de les polítiques basades en la identificació de les necessitats culturals de les persones i les comunitats, i no només en les seves demandes.

-Treballar per l'equitat no significa treballar des de l'homogeneïtat. Reduir la desigualtat d'oportunitats en la participació de la vida cultural no significa estendre exactament la mateixes polítiques a tot arreu, sinó que s'ha de contemplar la diversitat. Tanmateix, és necessari que la comunicació cultural no es limiti a fer difusió de la programació, sinó que contribueixi a construir imaginaris democràtics compartits.

-Treballar per l'equitat implica anar més enllà del reconeixement segregat de la diversitat. Una política cultural equitativa impulsa espais de contacte entre persones i col·lectius diferents. En aquest cas, parlar només de «públics» té força limitacions.

-Treballar per l'equitat no significa que el que és públic es limiti a allò institucional, governamental i sectorial. La major part de la participació en la vida cultural de la ciutat va més enllà de la participació en les institucions culturals. Aquesta realitat s'hauria de tenir present en qualsevol estratègia de polítiques culturals basades en l'equitat. També s'ha detectat la necessitat d'avançar en el dret de la ciutadania d'elaborar, implantar i avaluar polítiques culturals.

- Els drets culturals no s'haurien de reduir a un reclam corporatiu sectorial, s'han de poder basar en la identificació de la ciutadania amb les institucions culturals públiques. Per això, sembla necessari relacionar les polítiques i les accions culturals amb les polítiques i els processos democratitzadors en altres àmbits. Així, els drets culturals progressen quan avancen la resta dels drets, però la democràcia també progressa quan avancen els drets culturals.

Document complet:

Barbieri, N. i Salazar, Y. (2019). [L'equitat en les polítiques culturals. Estudi de casos amb metodologia de recerca participativa](#) [3]. Diputació de Barcelona. Centre d'Estudis i Recursos Culturals (CERC).

Categories: Informe

Categories: Informes i documents

Etiquetes: drets culturals

Etiquetes: desigualtats culturals

Etiquetes: participació cultural

Etiquetes: polítiques culturals

Etiquetes: avaluació de polítiques culturals

- [4]

URL d'origen: <https://interaccio.diba.cat/2019/09/16/equitat-cultura>

Enllaços:

[1] <https://interaccio.diba.cat/members/interaccio>

[2] <https://interaccio.diba.cat/members/barbierin>

[3] <https://interaccio.diba.cat/sites/interaccio.diba.cat/files/61960.pdf>

[4] <https://interaccio.diba.cat/node/8050>